

ASBESTZAKEN

arbeidsrecht · huurrecht · bouwrecht · bestuursrecht

Wat is er veranderd voor uw bedrijf?

Nieuw Certificatieschema voor de Procecertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering

De asbestbranche heeft nog geen twee jaar kunnen wennen aan Bijlage XIIIa en Bijlage XIIIe en opnieuw gaat het certificatieschema op de schop. De gevolgen voor de branche lijken op het eerste oog (gelukkig) beperkt. Toch kan een aantal wijzigingen belangrijke gevolgen hebben voor uw asbestinventarisatie- of asbestsaneringsbedrijf.

Door: Mistral Ceelen en Jelle Bekke, LXA The Law Firm

Waarom gaat het certificatieschema opnieuw op de schop?

Voor het invoeren van een nieuw certificatieschema bestond een aantal aanleidingen. Een belangrijke reden is dat certificerende instellingen vanaf 1 januari 2020 een accreditatie moeten bezitten van de Raad voor Accreditatie (RvA). Dit is een gevolg van regelgeving, afkomstig uit de Europese Unie. Een belangrijk deel van de eisen uit Bijlage XIIIe zijn daarom vanaf nu opgenomen in het Arbobesluit. Dit betreffen algemene eisen die gelden voor alle certificerende instellingen, dus ook buiten de asbestbranche. Specifieke normen voor certificerende instellingen binnen de branche zijn in het nieuwe schema opgenomen onder paragraaf 5 tot en met 11. Bijlage XIIIa en Bijlage XIIIe zijn bovendien samengevoegd. Ook is een aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht op verzoek van de RvA en Inspectie SZW.

Interessant is voorts dat het Certificatieschema geen deel meer uitmaakt van de Arbeidsomstandighedenregeling. Wel is het Certificatieschema in de Staatscourant gepubliceerd, zodat het mogelijk blijft voorgaande versies te raadplegen. Ook kan hierdoor geen onduidelijkheid bestaan over de vraag welke versie op welk moment geldend is.

Artikel 6 - een DIA in dienst

Het Certificatieschema introduceert een aanvullende eis voor het procescertificaat van asbestinventarisatiebedrijven. Artikel 6 (nieuw) bepaalt dat de inventariseerder ten minste één DIA in dienst moet hebben op basis van een arbeidsovereenkomst. Het is dus niet langer toegestaan om alle DIA's op basis van inleningsovereenkomsten te laten werken.

Voor kleinere asbestinventarisatiebedrijven is nog van belang dat de omvangseis van (minimaal) 50 rapporten per jaar is komen te vervallen.

Artikel 7 en 25 - uiteindelijk belanghebbende

Het nieuwe Certificatieschema introduceert een nieuw begrip. In artikel 7 en 25 van het nieuwe Certificatieschema is de term 'aandeelhouder' vervangen door 'uiteindelijk belanghebbende'.

Deze bepaling probeert aan de ene kant de onafhankelijkheid tussen asbestinventarisatiebedrijven, asbestverwijderingsbedrijven en inspectie-instellingen te waarborgen. Aan de andere kant is het doel te voorkomen dat een bedrijf via een juridische constructie twee of meer certificaten kan bezitten, terwijl niet is voldaan aan de omgangseisen van artikel 3. Als 'uiteindelijk belanghebbende' worden beschouwd, (rechts)personen die:

- a. een belang houden in het kapitaal;
- b. stemrecht kunnen uitoefenen in de algemene vergadering;
- c. feitelijke zeggenschap kunnen uitoefenen;
- d. begunstigen zijn van een deel of het gehele vermogen; of
- e. een bijzondere zeggenschap hebben over het vermogen.

De discussie over verboden verwantschapsrelaties in het Certificatieschema kent een lange voorgeschiedenis. Het Centraal College van Deskundigen van Ascet (CCvD) had eerder al op instigatie van Inspectie SZW besloten om de oude norm in Bijlage XIIIa op deze manier te interpreteren. Sinds 14 maart 2018 kondigde de CCvD in de SCA-100 al aan dat het begrip 'aandeelhouder' in het nieuwe Certificatieschema zal worden gewijzigd in 'uiteindelijk belanghebbende'. Ook schreef de CCvD in de

SCa-100: 'Besloten is dat de CKI's deze definitie nu al toe moeten passen bij de beoordelingen.' Hierdoor werd de kring van personen waarvoor het verwantschapsverbod gold in feite verruimd. De bezwaarschriftencommissie van Ascort oordeelde in een tweetal adviezen van 22 juni 2018 (BCA 18005 en BCA 18006) dat deze verruiming in strijd was met het legaliteitsbeginsel en het beginsel van rechtszekerheid. Met andere woorden: als een certificerende instelling wil handhaven, dan moet eerst het Certificatieschema worden aangepast. Omdat de certificerende instelling het advies van de bezwaarschriftencommissie naast zich neerlegde, stelde LXA The Law Firm namens deze bedrijven beroep in bij de Rechtbank Gelderland. In een recente uitspraak van 7 maart 2019 stelde de Rechtbank Gelderland deze bedrijven alsnog in het gelijk. Door het nieuwe Certificatieschema is het gebrek in de wetgeving alsnog hersteld en geldt vanaf nu de verruimde definitie.

Artikel 18 - de meldingstermijn voor een asbestinventarisatie

In de (oude) Bijlage XIIIa gold een meldingstermijn voor asbestinventarisatie van uiterlijk twee dagen voorafgaand aan de werkzaamheden. In artikel 18 van het Certificatieschema moet de begin en eindtijd van de asbestinventarisatie tot één werkdag voorafgaand aan de werkzaamheden worden gemeld in LAVS. Voor werkzaamheden met een zogenaamd 'spoedeisend karakter' geldt nu de eis dat voorafgaand aan de werkzaamheden een melding wordt gedaan. Hiermee creëert het Certificatieschema een tussencategorie voor spoedeisende werkzaamheden - bijvoorbeeld een lekkend riool in een woning - die niet als een calamiteit kunnen worden aangemerkt. Voor deze categorie geldt dat dus dat de werkzaamheden kunnen worden gestart, direct nadat is gemeld in LAVS. Voor echte calamiteiten - zoals een asbestbrand - of indien de inventariseerder een melding krijgt van niet gerapporteerd asbest (artikel 42, nieuw), geldt nog altijd de oude norm dat het inventarisatiebedrijf direct aan de slag kan en pas later - uiterlijk binnen 24 uur - een melding kan doen in LAVS.

Artikel 20 - bronmaatregel tijdens monsterneming

In Bijlage XIIIa (oud) was de verplichting opgenomen dat de DIA bij monsterneming puntafzuiging toepast. In het nieuwe Certificatieschema is die verplichting verruimd, waardoor de DIA nu 'doeltreffende bronmaatregelen' moet nemen. Als mogelijke doeltreffende bronmaatregel wordt naast puntafzuiging tevens genoemd 'het bevochtigen of intapen van de bron'. Ook voor saneringsbedrijven wordt in het nieuwe Certificatieschema 'bevochtiging' naast bronafzuiging genoemd als mogelijke bronmaatregel bij het verwijderen van asbest (artikel 45). Geconcludeerd kan dus worden dat bevochtigen en natmaken van asbest en asbesthoudend materiaal vanaf nu als volwaardige bronmaatregel wordt geaccepteerd.

Artikel 22 - saneren zonder containment

Artikel 22 (nieuw) biedt meer duidelijkheid over de vraag wanneer asbest kan worden verwijderd onder 'openluchtcondities' en ook

als zodanig kan worden opgenomen in het inventarisatierapport. Dit geldt voor asbesttoepassingen onder asbestdaken, maar ook voor asbest in een ruimte gedeeltelijk in de open lucht, zoals balkons of een galerij.

Asbest dat zich direct onder een te verwijderen asbesthoudend dak bevindt, mag in het inventarisatierapport worden opgenomen als een 'asbesttoepassing die onder openluchtcondities kan worden verwijderd'. In Bijlage XIIIa (oud) bestond hierover nog onduidelijkheid. Om zonder containment te kunnen saneren moet:

- sprake zijn van hechtgebonden asbest;
- de toepassing los liggen of zonder breuk (demontage) kunnen worden verwijderd; en
- het asbesthoudende dak in zijn geheel worden verwijderd.

De tweede toevoeging aan artikel 22 stelt onder welke condities een ruimte kwalificeert als een openluchtsituatie. Let op: ook bij saneringen in een open ruimte moet altijd sprake zijn van hechtgebonden asbest.

Artikel 22 - termijn voor gegevens in LAVS

Onder het nieuwe Certificatieschema dienen de gegevens van een uitgevoerde asbestinventarisatie binnen 10 dagen na ondertekening van het asbestinventarisatierapport te worden ingevoerd in LAVS. Artikel 22 (nieuw) bepaalt verder dat niet alleen de gegevens van de asbestinventarisatie, maar ook het inventarisatierapport zelf moet worden ingevoerd. Voorheen gold deze verplichting niet.

Artikel 28 - aanwezigheid tijdens metingen

In Bijlage XIIIa (oud) diende de DTA of de door hem aangewezen DAV-2 voortdurend op de projectlocatie aanwezig te zijn tijdens luchtmetingen bij een eindbeoordeling. Het nieuwe Certificatieschema wijst twee gevallen aan waarin de aanwezigheid van DTA en de DAV-2 op de projectlocatie niet langer verplicht is, omdat dit niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Afwezigheid tijdens de luchtmeting is toegestaan indien:

- de inspecteur van de inspectie-instelling ook niet aanwezig is; én
- het containment is verzegeld door de inspecteur van de inspectie-instelling; én
- niemand in de buurt van het containment aanwezig is.

Artikel 43 - continu registreren

In Bijlage XIIIa (oud) gold de eis dat de onderdruk in containment continu werd gemeten en geregistreerd. Discussie was ontstaan over de vraag wat moet worden verstaan onder 'continu registreren'. Het CCvD maakte kort na de inwerkingtreding van Bijlage XIIIa al een einde aan die onduidelijkheid. In de SCa-100 stelde zij dat aan de norm werd voldaan indien de onderdruk ten minste 1 keer per uur werd geregistreerd. Als de onderdruk wegviel - onder de 20 Pascal tijdens saneringsactiviteiten - moest ten minste 1 keer per minuut worden geregistreerd. In het nieuwe Certificatieschema wordt deze interpretatie van het CCvD tot norm verheven.

Artikel 43 - spuitasbest en meten

De eis uit Bijlage XIIIa (oud) dat tijdens de verwijdering van spuitasbest in risicoklasse 2A ook buiten het containment metingen moesten plaatsvinden is komen te vervallen. Deze metingen leiden in de praktijk namelijk zelden tot nooit tot een (grensoverschrijdende) vezelconcentratie buiten het containment.

Artikel 70 - wijziging sanctieregime

Artikel 70, lid 4 (nieuw) wijzigt het sanctieregime, waarbij een nieuwe grond wordt toegevoegd voor intrekking van het certificaat. Naast de al bestaande gronden voor intrekking in Bijlage XIIIe (oud), wordt het certificaat tevens ingetrokken wanneer de certificerende instelling binnen de twaalf maanden volgend na een onvoorwaardelijke schorsing voor de derde keer een categorie II-afwijking constateert. Daarbij tellen ook geëscaleerde categorie II-afwijkingen mee. Dat blijkt uit artikel 70, lid 3 van het nieuwe Certificatieschema.

Afsluiting

Hoewel het Certificatieschema in de toelichting opmerkt dat de wijzigingen ten opzichte van Bijlage XIIIa beperkt zijn, kunnen sommige wijzigingen vergaande gevolgen hebben voor uw bedrijf.

Wel is het zo dat de gevolgen van de wijzigingen per bedrijf kunnen verschillen. Van belang is dat u goed op de hoogte bent van de wijzigingen en dat u de wijzigingen op de juiste wijze implementeert in uw bedrijfsvoering.

Komt u er niet uit? Schakel dan de hulp in van een juridisch specialist met kennis van asbest. ●

Over de auteur:
mr. J.A. Bekke is advocaat
bij LXA The Law Firm en
specialist op het gebied van
arbeidsomstandigheden en asbest.
www.lxa.nl

Over de auteur:
mr. M.A.E. Ceelen is advocaat
bij LXA The Law Firm en
werkzaam binnen het team asbest.
www.lxa.nl